

محسن نظرزاده‌زارع، عضو هیات علمی دانشگاه ملایر در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد

وابستگی به بودجه نفت: سد کاربردی سازی مقالات

دیگر به دنبال این نخواهد بود که هر کار بی کیفیتی را ارائه کند، چرا که یک دانشگاه باید به توسعه شهر، استان و منطقه خود کمک کند.»

هویت ازدست‌رفته دانشگاه‌ها باید به‌تدریج بازیابی شود

وی در ادامه بیان داشت: «نظر شخصی من این است که زمانی که دانشگاه‌ها وابسته به اقتصاد نفتی باشند، پیشرفت آنچنانی صورت نخواهد گرفت، چرا که همیشه در مقام نیاز خواهند بود و دست به دامن بودجه مصوب از سوی وزارت علوم خواهند بود. در این خصوص اجازه‌بدید مثالی عرض کنم. اگر از اساتید فنی مهندسی و علوم پایه که اغلب با مواد آزمایشگاهی سرکار دارند، بپرسید که شما به دنبال حل مساله شهر، منطقه یا کشور هستید یا اینکه صرفا به دنبال انجام پژوهش هستید؟ شاید اغلب آنها در پاسخ بگویند که با توجه معضلات مالی دانشگاه‌ها که از نظر مالی در مضیقه هستند و نمی‌توانند پول مواد آزمایشگاهی ما را بدهند، چرا من باید به دنبال مساله‌ای باشم که پول مواد آن را باید از جیب خودم پرداخت کنم! پس به جای صرف وقت و هزینه روی پژوهش‌هایی که نیازمند حمایت مثلا ۱۵ یا ۱۶ میلیونی از طرف دانشگاه است، من روی مسائلی که هزینه‌های به‌مراتب کمتری دارد، کار می‌کنم.»

استاد براساس حمایت مالی پژوهش می‌کند نه نیاز جامعه!

نظرزاده‌زارع افزود: «در این شرایط دانشگاه نیز مقصر نیست، چون وابسته به بودجه مصوب از سوی وزارت علوم است و این بودجه نیز وابسته به اقتصاد نفتی است، لذا اگر نفت فروش نرود؛ دانشگاه‌ها و به‌خصوص نظام پژوهش‌های دانشگاهی نیز دچار مشکل می‌شوند. در این صورت، استاد براساس اینکه چقدر حمایت مالی دریافت می‌کند به دنبال پژوهش می‌رود نه اینکه چقدر این پژوهش می‌تواند به حل مساله یا معضلی از صنعت و جامعه کمک کند! مسائلی این چنینی را ما در دانشگاه‌های کشورهای توسعه‌یافته کمتر مشاهده می‌کنیم، چون آنها ضمن داشتن استقلال ساختاری و مالی، ارتباط فعالی با صنعت و جامعه خود نیز دارند.»

عضو هیات علمی دانشگاه ملایر با تاکید بر اینکه استقلال ساختاری و مالی در دانشگاه‌های کشور یک شبه اتفاق نخواهد افتاد و باید آرام‌آرام ایجاد شود، تصریح کرد: «هویی که دانشگاه‌ها کم کم از دست دادند باید بازیابی شود. بنده آموزش عالی توده‌ای را نفی نمی‌کنم و همگی آحاد جامعه باید از حق آموزش عالی برخوردار باشند، اما یکی از معضلات نظام آموزش عالی توده‌ای این است که وقتی شما دهرای دانشگاه را باز می‌کنید و تمامی افراد از هر قشری وارد آن می‌شوند، باید این مساله را نیز در نظر داشته باشید که ممکن است که برخی از این افراد پایبند به اخلاق پژوهشی نباشند و صرفا به دنبال مدرک گرایی وارد محیط آکادمیک شده باشند.

یکی از معضلات آن را می‌توان در رشد قارچ گونه مراکز چاپ و انتشار پایان نامه و مقاله در سطح کشور مشاهده کرد که چه آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی را برای نظام آموزش عالی به دنبال خواهد داشت.»

او افزود: «متأسفانه علی‌رغم قول‌های داده‌شده در برخورد با آنها، هر روز شاهد رشد روزافزون این مراکز در سطح شهرهای بزرگ و کوچک هستیم. درحالی که یک دانشجوی تحصیلات تکمیلی باید نسبت به مسائل شهر، منطقه و کشور خود آگاه باشد و در راستای حل آنها گام بردارد، اما در چنین وضعیتی استاد و دانشجو سعی می‌کنند مسائل پژوهشی خود را بر این اساس که آیا به داده‌های مناسب در این خصوص در دسترس دارم؟ آیا این مساله یا این مقدار مواد و هزینه راحت‌تر حل می‌شود؟ ... و انتخاب می‌کنند.»

نظرزاده‌زارع در پایان یکی دیگر از راهکارهای حل معضل پژوهش‌های اثرگذار در نظام دانشگاهی کشور را افزایش ارتباط بین دانشگاه با صنعت و جامعه برشمرد و بیان داشت: «شاید در آینده سامانه نان (نظام ایده‌ها و نیازها) بتواند گسست به وجود آمده میان دانشگاه با صنعت و جامعه را حل کند.»

فعالیت می‌کنند، برخی دیگر در سطح ملی و برخی نیز در سطح بین‌المللی فعالیت می‌کنند.»
او در همین زمینه افزود: «ما هنوز مشخص نکردیم که دانشگاه‌های کشور در سطوح مختلف باید دقیقا در چه سطح یا حوزه‌ای فعالیت کنند؟ از سوی دیگر پژوهشگاه‌هایی نیز در سطح کشور داریم که در سطوح مختلف فعالیت می‌کنند، لذا یک همپوشانی بین وظایف و اهداف دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها نیز ایجاد می‌شود.»

نظرزاده‌زارع تصریح کرد: «وقتی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های ما ارتباط کمی با صنعت و جامعه دارند و از سوی دیگر، صنعت نیز به دانشگاه و پژوهشگاه‌های ما اعتماد لازم را ندارد تا مسائل خودش را به آنها بسپارد، چگونه می‌توان مشکلات کشور را برطرف کرد؟»

عضو هیات علمی دانشگاه ملایر درمورد سلب اعتماد صنعت از دانشگاه تصریح کرد: «وقتی اعتماد سلب شود و حلقه ارتباطی بین دانشگاه، صنعت و جامعه شکل نگیرد، شکاف بین آنها زیاد شده و قاعدا نتیجه آن می‌شود که دانشگاه راه خودش را می‌رود و صنعت هم همین‌طور، بنابراین پیامد این گسست می‌تواند باعث شود که اساتید و دانشجویان صرفا براساس فرمالیسم علمی کار پژوهشی انجام دهند.»

دانشگاه مستقل سراغ کار بی کیفیت نمی‌رود

عضو هیات علمی دانشگاه ملایر به ارائه چندین راهکار برای حل معضلات پژوهش‌های دانشگاهی پرداخت و گفت: «اول اینکه باید دانشگاه‌های کشور از استقلال سازمانی برخوردار باشند تا زمانی که قیم دانشگاه‌ها وزارت علوم باشد؛ این وزارت نیز از طریق تدوین آیین‌نامه‌ها برای دانشگاه‌ها تکلیف تعیین می‌کند، اما اگر دانشگاه خودش تصمیم‌گیرنده باشد، دانشگاه مسیر را برای هیات علمی خود مشخص می‌کند و هیات علمی در راستای اهداف دانشگاه خود، در آن مسیر حرکت می‌کند. متأسفانه دیده می‌شود که برخی از دانشجویان و اساتید به دنبال مسائل ساده و پیش پا افتاده‌ای هستند که به سرعت حل شود، چرا که وقتی قصد و نیت دانشجو این باشد که صرفا مدرکی بگیرد، به دنبال این نیست که به خودش زحمت بدهد و مساله و مشکل اساسی شهر، استان یا کشور را حل کند و صرفا به دنبال انجام هر پژوهشی است، لذا اگر دانشگاه استقلال سازمانی داشته باشد و از نظر بودجه از استقلال مالی نیز برخوردار باشد،

دانشگاهی ما به‌نوعی رخنه کرده است، از علوم انسانی و رفتاری گرفته تا فنی-مهندسی، علوم پایه و حتی علوم پزشکی،» نظرزاده‌زارع بیان داشت: «زمانی که رویکرد یک نظام آکادمیک بر پایه فرمالیسم باشد، آن نظام آکادمیک صرفا به دنبال تولید و بازتولید صرف پژوهشی، بدون توجه به مسائل موجود در جامعه و صنعت خود خواهد بود؛ لذا اگر پژوهش‌های دانشگاهی ما صرفا براساس مسائل موجود در صنعت و جامعه شکل می‌گرفت، خیلی از مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کشور حل می‌شد، اما وقتی رویکرد پژوهشی ما این گونه نباشد، اسنادی خواهیم داشت که ۱۰۰ یا ۲۰۰ مقاله در سطح داخل و خارج به چاپ رسانده است، اما چه تعداد از مقالات وی توانسته خلأهای فناورانه، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه ما را حل کند؟ براین اساس، متأسفانه نظام آکادمیک ما ناخودآگاه اساتید و دانشجویان را به این سمت و سو سوق داده که صرفا تعدادی مقاله فارغ از کیفیت محتوا داشته باشد، چرا که تنها در این صورت است که فرد می‌تواند جذب و استخدام شده یا ارتقای علمی پیدا کند.»
وی درمورد پوپولیسم علمی یا عوام‌فریبی علمی نیز به‌عنوان یکی دیگر از معضلات نظام آکادمیک کشور در حوزه پژوهش اظهار داشت: «در کنار فرمالیسم علمی، نظام آکادمیک ما در حوزه پژوهش دچار نوعی پوپولیسم علمی نیز شده است؛ یعنی متأسفانه برخی پژوهشگران و اساتید ما صرفا با چاپ کردن تعداد مقالات بی کیفیت دنبال برندسازی شخصی و شناخته شدن در جامعه علمی خود، فشار از نوع و کیفیت محتوای پژوهش هستند که این خود نوعی عوام‌فریبی علمی به شمار می‌رود و باعث بی‌هویت شدن نهاد دانشگاه می‌شود، چون ماهیت دانشگاه صرفا تولید علم نیست، بلکه دانشگاه باید در کنار تولید علم و دانش به ایجاد تفکر نقادانه نیز کمک کند.»

نظام آکادمیک ما دچار نوعی بی‌هویتی شده است

عضو هیات علمی دانشگاه ملایر درباره راه‌اندازی سامانه‌ای مثل نان (نظام ایده‌ها و نیازها) و تاثیر آن بر معضلات پژوهش‌های حوزه‌های مختلف مانند علوم انسانی اظهار داشت: «معضل نظام آکادمیک ما تنها رشته‌های علوم انسانی نیست؛ کاش فقط معضل ما علوم انسانی بود. نظام آکادمیک ما دچار نوعی بی‌هویتی شده و اهداف خود را گم کرده است. دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های ما دقیقا نمی‌دانند دنبال چه چیزی هستند. در سطح جهان برخی دانشگاه‌ها در سطح منطقه‌ای و محلی

خلاقیتی را در قالب یک پژوهش ایجاد می‌کند، باید آن را در عمل نیز به کار بگیرید، یعنی باید آن پژوهش منتج به نوآوری شود. براین اساس، متأسفانه نظام آکادمیک ما در این زمینه دچار خلأهایی است و صرفا به دنبال تولید بروندا‌های پژوهشی است و این تولید نیز جنبه کمی گرایانه به خود گرفته و بر این اساس که صرفا چه تعداد مقاله تولید می‌شود، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. این درحالی که است مساله اصلی ما باید این باشد که این تعداد تولیدات پژوهشی چقدر توانسته‌اند به توسعه اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کشور کمک کنند، موضوعی که متأسفانه کمتر به آن توجه شده است.»
نظرزاده‌زارع افزود: «اگر براساس مواردی که گفته شد، تولیدات پژوهشی نظام آکادمیک کشور را مورد ارزیابی قرار دهیم، اگر اغراق نباشد شاید برون داده‌های پژوهشی ما تنها ۱۰ درصد از مسائل و مشکلات کشور را پوشش داده یا می‌دهد. دلایل مختلفی را می‌توان برای این معضل بیان کرد. مهم‌ترین دلیل این است که ما راه را درست نرفته‌ایم؛ چرا که وقتی شما ملاک و معیارهای پژوهشی خود را کمی انتخاب می‌کنید و به دنبال کمیت گرایی یعنی تعداد برون داده‌ای پژوهشی هستید و دائما به اساتید و پژوهشگران خود تاکید می‌کنید ما به دنبال ارتقای رتبه علمی خود در منطقه جنوب غرب آسیا و جهان هستیم، نتیجه کاملا مشخص است، رشد صرفا کمی و کاهش کیفیت.»
او ادامه داد: «ما سوال اصلی اینجاست که کسب رتبه خوب در تولیدات علمی در سطح منطقه و جهان به چه قیمتی باید انجام شود؟ جایگاه کیفیت در تولیدات علمی کشور کجا قرار می‌گیرد؟ چه تعداد از برون داده‌ای پژوهشی در هر یک از رشته‌های دانشگاهی، ناظر به مسائل صنعت و جامعه بوده است؟ و به همین ترتیب سوال‌های بی‌شمار و شاید بی‌جوابی که در این زمینه به ذهن متبادر می‌شود.»

آفت توجه صرف به فرم دامنگیر آموزش عالی ما شده است

عضو هیات علمی دانشگاه ملایر بیان داشت: «متأسفانه نظام آکادمیک ما در دهه اخیر به توجه صرف به فرم و قالب علمی، بدون توجه به محتوا حرکت کرده است؛ یعنی پژوهش‌های دانشگاهی ما به‌صورت نمادین از ساختار و قالب پژوهشی برخوردار بوده، اما در این پژوهش‌ها، محتوایی که بتواند مساله یا معضلی از صنعت و جامعه را حل کند، کمتر مشاهده می‌شود. متأسفانه گرایش به فرمالیسم علمی در تمامی رشته‌های

زهرار مضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

حرکت دانشگاه‌های کشور در مرز دانش موضوع مهمی است که بخش عمده آن به تولید مقالات علمی در حوزه‌های مختلف مرتبط است. مولفه‌ای که در یک دهه اخیر مورد توجه مراکز آکادمیک قرار گرفته و حالا نام ایران به‌عنوان یکی از قله‌های علمی در دنیا مطرح است. علی‌رغم اینکه سهم جامعه دانشگاهی از تولیدات علم قابل توجه است، اما ننده‌های زیادی به کاربردی نبودن بخش قابل توجهی از مقالات در رفع چالش‌های امروز عرصه‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و صنعتی وارد می‌شود. نقدهای به‌جایی که نشان از عدم توجه دانشگاهیان به مشکلات موجود است. هر اندازه که بخشی از فعالان آموزش عالی به عدم ورود جدی جمعیت دانشگاهی برای ارائه راهکارهای علمی و عملی برای انتقاد دارند، درمقابل بخشی هم معتقدند وضعیت موجود در آموزش عالی دلیلی است تا دست دانشگاه‌ها برای کاربردی سازی مقالات و معطوف شدن فعالیت‌های پژوهشی‌شان یا در نظر گرفتن مشکلات جامعه بسته باشد.

در این گزارش به سراغ محسن نظرزاده‌زارع، عضو هیات علمی دانشگاه ملایر رفته‌یم تا برآیمان از چرایی شرایط امروز دانشگاه‌ها و راهکارهای برون رفت از آن بگویید.

۱۱۱

میان ماموریت‌های دانشگاه‌ها و مشکلات صنعت و جامعه شکافی اساسی داریم

محسن نظرزاده‌زارع، عضو هیات علمی دانشگاه ملایر در پاسخ به اینکه چه میزان از پژوهش‌های دانشگاهی ناظر بر مشکلات جامعه است، گفت: «نمی‌توان درصد دقیقی در این خصوص بیان داشت، اما براساس میزان توسعه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور می‌توان اثرات و نتایج پژوهش‌های دانشگاهی را مشاهده کرد؛ چرا که توان پژوهشی و ظرفیت علمی هر کشور می‌تواند ملاک مناسبی برای ارزیابی میزان توسعه آن کشور به‌شمار رود. با نگاهی به کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته جهان مشاهده می‌کنیم که بیشتر دانشگاه‌های آنها در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی از جایگاه‌های بسیار خوبی برخوردارند، یکی از دلایل آن می‌تواند توجه به ظرفیت و توان پژوهشی دانشگاه و پژوهشگران دانشگاهی و بالطبع تلاش آنها برای حل مسائل و مشکلات ملی و فراملی باشد، درحالی که در نظام آکادمیک ما، بین وظایف و ماموریت‌های دانشگاه‌ها و مسائل و مشکلات صنعت و جامعه شکافی اساسی وجود دارد.»

وی در همین زمینه افزود: «رویکرد دانشگاه‌های ما بدین صورت است که فقط به نهاد بالادستی خود یعنی وزارت علوم پاسخگو هستند و کمتر در راستای مسائل و مشکلات صنعت و جامعه قدم برمی‌دارند، از این‌رو عملکرد آنها تنها در حد انتظاراتی است که وزارت علوم از مراکز آموزش عالی و دانشگاه‌ها دارد، درصورتی که پژوهشگاه‌ها و دانشگاه‌های کشورهای پیشرفته با توجه به استقلال عملکردی به دنبال این هستند که در آغاز مسائل صنعت و جامعه خود و به دنبال آن مسائل و مشکلات فراملی و بین‌المللی را حل کنند، بنابراین دلایل مختلفی را می‌توان عنوان کرد که باعث شده پژوهش‌های دانشگاهی در ایران آن طور که باید و شاید بر خاسته از مسائل و مشکلات کشور نباشند.»

دانشگاه‌ها در انتقال دانش و فناوری بسیار ضعیف هستند

عضو هیات علمی دانشگاه ملایر با تاکید بر بحث تولید و انتقال دانش در دانشگاه‌ها افزود: «ما در انتقال دانش و فناوری بسیار ضعیف عمل می‌کنیم. شاید در تولید برون داده‌ای پژوهشی (تولید مقاله) در برخی رشته‌های دانشگاهی جزء پیشگامان در سطح جهان باشیم، اما گام مهم دیگر در تولید علم و دانش، بحث به کارگیری و انتقال آن دانش است که این موضوع در قالب نوآوری باید خودش را نشان دهد؛ چرا که وقتی پژوهشگر

چارسوی فناوری

کلاس‌ها از مهرماه امسال حضوری می‌شوند

زلفی گل، وزیر علوم با بیان اینکه دانشگاه‌ها در سال تحصیلی جدید به‌صورت کاملا حضوری برگزار می‌شوند، گفت: «نیاز است تمهیدات لازم برای حضور پرشور و نشاط دانشجویان انجام شود.»
او با اشاره به دیدار خود با روسای مراکز دانشگاه‌های استان کرمان در این سفر تصریح کرد: «در این دیدار با مشکلاتی که دانشگاه‌ها در آغاز سال تحصیلی جدید با آن روبه‌رو هستند، آشنا می‌شویم و تلاش می‌شود این مشکلات برطرف شود.» وی از استاندار کرمان درخواست کرد همچون همیشه حامی و پشتیبان آموزش عالی و روسای دانشگاه‌های استان باشد.
وزیر علوم با بیان اینکه دانشگاه‌ها در سال تحصیلی جدید به‌صورت کاملا حضوری برگزار می‌شوند، تصریح کرد: «نیاز است تمهیدات لازم برای حضور پرشور و نشاط دانشجویان انجام شود. قبل از شروع سال تحصیلی جدید باید بحث‌های رفاهی، خوابگاهی، تغذیه و ایاب‌وذهاب دانشجویان برنامه‌ریزی شود تا امکانات لازم برای دانشجویان مهیا شود.»

ضرورت تلاش مضاعف و پویایی در برگزاری آزمون سراسری سال ۱۴۰۲

عبدالرسول پورعباس، رئیس سازمان سنجش گفت: «شفافیت برای سازمان سنجش امتیاز بزرگی است که بر آن تاکید داریم و همه مسائل را صادقانه با مردم درمیان می‌گذاریم.»
وی افزود: «خوشبختانه با تمهیدات اندیشیده‌شده در سال جاری هیچ فردی قبل از اعلام نتایج اولیه آزمون سراسری در هیچ سطحی به نتایج آزمون دسترسی نداشت و دسترسی به نتایج در زمان مشخص برای همه داوطلبان و مسئولان همزمان فراهم شد که این اقدام در افزایش اعتماد داوطلبان به سازمان سنجش و جلوگیری از سوءاستفاده موسسات کنکوری موثر بود.»
رئیس سازمان سنجش آموزش کشور با تاکید بر ضرورت پویایی و نوآوری در برنامه‌ها و اقدامات اجرایی، از همه کارکنان و مدیران این سازمان خواست برای تلاش مضاعف در برگزاری آزمون سراسری ۱۴۰۲ در دو نوبت مختلف آماده شوند. وی با اشاره به سیاست‌های سازمان سنجش برای حفظ حقوق داوطلبان تاکید کرد: «سنجش، پذیرش و تایید صلاحیت متقاضیان آزمون‌ها براساس قوانین و مقررات انجام می‌شود و طرح واژه دانشجوی ستاره‌دار در برخی رسانه‌ها کذب محض است.»

تمدید مهلت ثبت نام در رشته‌های پذیرش با سوابق تحصیلی مقطع کاردانی به کارشناسی ناپیوسته

پیرو اطلاعیه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱ به اطلاع متقاضیان می‌رساند، به منظور فراهم کردن تسهیلات بیشتر و مساعدت با آن دسته از متقاضیانی که تا این تاریخ (۱۴۰۱/۰۶/۰۴) برای ثبت نام و انتخاب رشته اقدام نکرده‌اند، ترتیبی اتخاذ شده است که متقاضیان بتوانند تا پایان روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۸ نسبت به ثبت نام و انتخاب رشته در رشته‌های پذیرش با سوابق تحصیلی (معدل کاردانی) اقدام کنند.
لذا متقاضیان، ضرورت دارد در مهلت در نظر گرفته شده و پس از مطالعه دقیق دفترچه راهنمای مربوط و اصلاحات مندرج در اطلاعیه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱، به درگاه اطلاع‌رسانی این سازمان به نشانی www.sanjesh.org مراجعه و نسبت به ثبت نام و انتخاب کدرشته محل‌های موردعلاقه خود در پذیرش مذکور اقدام کنند.
داوطلبانی که قبلا ثبت نام خود را تکمیل و کد رهگیری ثبت نام دریافت کرده‌اند نیز می‌توانند در صورت تمایل تا تاریخ فوق، نسبت به مشاهده یا ویرایش اطلاعات ثبت نامی و کدرشته محل‌های انتخابی خود اقدام کنند.

مصوبات دانشجویان انتقالی از خارج با عدالت آموزشی مغایرت دارند

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی به ارزیابی سیاست‌ها، قوانین و عملکرد دستگاه‌های اجرایی درخصوص انتقال به داخل دانشجویان ایرانی خارج از کشور پرداخته است.
بررسی‌های این مرکز نشان می‌دهد انتقال دانشجویان خارج از کشور به ایران به دلیل ضعف در سازوکارهای نظارتی، عدم لحاظ برخی رخدادهای غیرقابل پیش‌بینی در مصوبات و موازی کاری مراجع قاعده گذاری و با توجه به تقاضای زیاد انتقال به رشته‌های بسیار پرمقتاضی کنکور موجب شده عدالت آموزشی خدشه‌دار شود.
در بخش‌هایی از این گزارش آمده است: «بعضی از دانشجویان بین‌المللی (دانشجویان مشغول به تحصیل در خارج از کشور) پس از گذشت مدتی از تحصیل، به دلایل مختلفی ازجمله نارضایتی از کیفیت دانشگاه محل تحصیل، هزینه‌های بالا و شرایط نامساعد زندگی در کشور مقصد، مسائل خانوادگی، مسائل سیاسی و امنیتی، حوادث غیرقابل پیش‌بینی مانند سیل، زلزله، جنگ و ... قصد برگشت به کشور مبدأ را دارند.»